VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 19 Mei. 1845

De Uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 56 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

OOST-INDIE.

— Den 11. dezer is ILte Batavia ter reede gekomen Zr. Ms. schoener de Dolphyn, gevoerd door den luitenant ter zee der eerste klasse C. F. van Stavenisse de Brauw, van Vlissingen, laatst van de Kaap de Goede Hoop.

— Zr. Ms. brik de Arend, onder bevel van den luitenant ter zee der eerste klasse F. X. R. 't Hooft, is op den 28 December 1844 ter reede van Macao teruggekeerd van hare reis naar de noordelijke havens van China, en lag, volgens de laatste tijdingen, te Macao gereed om de terugreis naar Batavia aan te nemen.

DUITSCHLAND.

— De commissie tot ontvangst van de giften ter oorzake van Hamburgs brand in 1842, heeft dezer dagen hare afrekening afgelegd. De gezamentlijke ontvangsten uit alle oorden der wereld hebben de som van 6,089,756 markt ct. bedragen.

— De hertog van Nassau heeft onlangs een maatregel genomen, om de dronkenschap, die in zijne staten, gelijk bijna overal, toeneemt, te doen ophouden. Hij heeft op straffe van 130 fr. boete aan iederen kroeghouder doen verbieden om, op denzelfden morgen, aan denzelfden persoon, op de plaats zelve te gebruiken, meer dan twee glasjes brandewijn te verkoopen.

Al wie men in dronkenschap aantreft zal of de boete moeten betalen, of in de gevangenis gezet worden, en bovendien zullen hunne namen onder trompetgeschal bekend gemaakt worden. Ook is het in de toekomst verboden, geestrijke dranken te verkoopen. Dit bevel veroorzaakt veel beweging.

— Van de Russische grenzen verneemt men voordurend aller bedroevendste berigten nopens de ellende, die in de Westelijke gouvernementen, de Oostzee-provincien ... [illegible] racht. De oogst van het verledene ... [illegible] tgevallen, de lange winter heeft den ... [illegible] thans komt daarbij nog sterfte on... [illegible] olge van het slechte voedsel. De regering doet al het mogelijke om leniging te schenken; maar met weinig vrucht.

ENGELAND.

LONDEN, den 3. Mei. Een vreesselijk ongeluk heeft te New-York plaats gehad, door de onvoorzigtigheid van een slotenmaker. Dit ongeluk wordt aldus door de Courant der Vereenigde Staten medegedeeld:

Deze slotenmaker, Duval genoemd, was 33 jaren oud en vader van een huisgezin; zijne werkplaats was bij de haven. Hij liet, door de visschers van een dorp, bommen en kogels zoeken, die zich in menigte dáár in het zand bevinden, omdat op deze plaats de oorlogsschepen hun geschut beproeven. Toen weder eene kar vol kogels aan zijne werkplaats gebragt werd, onderzocht hij dezelve en zag, dat vijf bommen gevuld waren. Hij zette zich voor zijne deur neder, nam eene bom tusschen zijne knieën en begon ze te omladen. Hij had aan zijne zijde een jong mensch, die zich in zijne werkplaats ophield, om zijn rijtuig te doen herstellen, en twee andere jongelingen, die aan den anderen kant der straat gingen, maar nu genaderd waren uit nieuwsgierigheid. Duval had reeds eene menigte los kruid uit de bom gehaald, toen hij een ijzeren werktuig in de opening bragt, om de bom geheel te ledigen; maar helaas! de bom vatte door dit ijzer vuur, en sprong met een allerverschrikkelijkst gedruisch in stukken. Duval en twee der drie jonge lieden zijn op de plaats dood neêrgevallen, terwijl de derde verscheidene voeten hoog in de lucht geworpen en zoo vreesselijk gekwetst werd, dat hij den volgenden dag overleden is. Duval was het verschrikkelijkst verminkt; ook een der jongelingen, die met ... sprak, stierf zoo plotseling, dat hij zijne beide handen nog in den zak had.

— Dezer dagen is een nieuw jagt voor de koningin van Engeland te Londen van stapel geloopen. Het is van ijzer vervaardigd en van een schroefstelsel voorzien. Het overtreft in snelheid van vaart de beste vaartuigen op de Theems.

Dit bewonderenswaardig klein ijzeren vaartuig is op de hechtste wijze vervaardigd, en is van 260 tonnelast. De groote snelheid is door eene zeer vernuftige aanwending van dubbele trekkers of schuiven in de stoomwerktuigen verkregen, die daardoor verre de voorkeur verdienen boven die volgens een ander stelsel voor vaartuigen met schroefwerking vervaardigd.

De stoomwerktuigen zijn twee in getal en ieder van 64 paardenkracht, zij geven 48 zuigerslagen in eene minuut, waardoor de schroef 240 malen ronddraait. Zij zijn keurig gemaakt, en omdat ze met slingers zijn, nemen zij slechts zeer weinig plaats in.

Het uitwendige van het jagt is nog ruw; lang en nog ongetuigd, heeft het veel van een snelzeilend negervaartuig. Daar er geene raderkasten aan zijn, vertoont het onmatig lang, maar het oog zal zich wel aan dat voorkomen gewennen, en het groote voordeel van geene raderen meer te behoeven is ontegensprekelijk. De draaijing van de schroef veroorzaakte slechts weinig beweging.

— Prins Albert is Vrijdag als eerelid opgenomen in 't aloude gild der snijders-kooplieden: nadat de prins den eed afgelegd had, nam hij deel aan een sierlijk ontbijt in de prachtige zaal van 't gilde; daarbij werd een toast gebragt aan de koningin, aan den prins als snijder-koopman, aan den meester van 't gilde, en aan den hertog van Wellington als gildebroeder, welke laatste Donderdag zijn 76e jaar volbragt heeft.

FRANKRIJK.

— Men spreekt thans van een onderneming die inderdaad aan het fabelachtige grenst: het geldt namelijk niets minder dan het aanleggen van een spoorweg dwars door de Pyreneën, ten einde Frankrijk met Spanje te verbinden. Het middel hiertoe zoude bestaan in het graven van een tunnel door de bergketen ter lengte van 6500 ellen, welke in het dal Grave del Pan een begin nemen en waarin een athmospherischen spoorweg aangelegd zoude worden, terwijl gewone spoorwegen van beide zijden naar de ingangen des tunnels zoude leiden.

BELGIE.

— Wij vinden in het Journal du Limbourg belge de volgende bijzonderheden over de ramp die in het kamp te Beverloo door den bliksem veroorzaakt werd:

« Het bliksemvuur is gevallen op de barak die door den heer L. Caimo bewoond werd. De heer Caimo lag in zijn bed, even als zijn broeder, de heer J. Caimo, die den dag te voren in het kamp was aangekomen. In min dan twee minuten bood de woning niets anders meer daar, als het tooneel van eene breede vlammenzuil. Door een ongehoord geluk, is het den heeren Caimo gelukt zich uit den brand te redden, en zijn zij er, met eene ligte verbranding, van afgekomen.

« Eene som van 13,000 frs. in bankbiljetten, kleinooden van groote waarde, en in het algemeen, al de meubelen werden door de vlammen verslonden. De opzoekingen die men in de puinen heeft gedaan, hebben de ontdekking te weeg gebragt van 14 stukken van 10 gulden, half gesmolten, en van twee oorringen. Men heeft eenige andere kleinooden in een ellendigen staat weder gevonden.

« Onder de personen die zich bij deze gelegenheid vooral onderscheiden hebben, haalt men, met de grootste loftuigingen, den genaamden L. Boyart aan, soldaat bij het 8e linie-regiment. In de dienst van den heer Caimo, heeft hij zijn leven gewaagd, om dat van zijn meester te redden."

— Zondag laatstleden is de bliksem in de gemeente Meeusel-Kieseghem (arrondissement Leuven) geslagen, op eene schuur en de stallingen eener hoef die de eigendom is van de gravin Leroi de Vallangsard, rentenierster, wonende te Parijs. De schade is zeer aanzienlijk. Niets was tegen brandschade verzekerd. De brand heeft in weinige oogenblikken de steenen gebouwen met schalien daken verslonden. Dank den ijver van de inwoners der omliggende localiteiten, is men er in gelukt het voornaamste gedeelte van het huis te redden, als ook de brouwerij, de paarden en koeijenstallen. De schade wordt nu reeds begroot op 20,000 francs.

— Terwijl de Fransche dagbladen zich om het meest zich ophouden met den Tom Duimken, en er als een onbegrijpelijk wonder van maken, deelen wij hier mede wat een onpartijdig en opmerkzaam schrijver daarvan meldt. Die overkleine dwerg, die thans meer gerucht te Parijs veroorzaakt dan de grootste mannen, is wel het kenmerk der beuzelachtigheid van het volk, welke zich geenzins tot den geringen stand bepaald, want de vermaardheid van dit wanschepsel is zeker vernederend voor de menschheid.

Tom Duimken is een wanschepsel, oordeel zelf: Hij weegt acht kilogrammen; is vijf en zestig centimeters lang en veertien jaar oud. De vermaarde dwergen Bébé en Giulia waren veel grooter maar ook veel ouder. Tom Duim kan eensklaps al zijne verdiensten verliezen met eenige centimeters te groeijen. De reiskist van den dwerg is zoo groot als eene bureeldoos; zijne rijkoets zoo groot als eene toiletdoos, zijne paarden zoo groot als twee geiten, en zijne jockeis tweemaal zoo groot als hij. Tom Duim vertoont zich in stadskleeding, hofgewaad en in Schotsche kleeding; gaat in de stad waar hij gevraagd wordt voor twee honderd franken met zijn gevolg en rijtuig. Zijne stem is er geene, het is als het geschrei van een klein kind, hij danst en zingt in het Engelsch zoo slecht als goed; zijn grootste talent bestaat in te groeten, kusjes toe te werpen en de dames te omhelzen. Hij heeft, zoo hij zegt, er een millioen in Engeland omhelsd. De Engelsche juffers zijn dus weinig vies gevallen. Op den eersten oogopslag schijnt Tom Duim niet mismaakt; nogtans zijn bij hem hoofd en lijf te groot, de gewrichten stram, die haren ros en dun, de kleur glanzend, de neus plat, de oogen uitpuilend. Voeten en handen zijn bijzonder fijn; zijne gansche kleine personage is vet en poezelig. Tom Duim is te Bridgeport in de Connecticut, van arme ouders geboren, welke door zijne mismaaktheid rijk worden. Zijn vader Stratin genaamd, heeft verleden jaar aan den ontvanger van den incometax een kapitaal verklaard van 25,000 pond sterl., en het rijtuig dat hij aan zijnen zoon gegeven heeft kostte hem 300 guinea. Tom Duim wordt met giften door Souvereinen beladen, en eenig willekeurige vorst zal hem koopen om hem tot nar te laten dienen. Amen.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, den 14. Mei. Eene ligte verkoudheid heeft Z. M. den Koning teruggehouden van deel te nemen aan den heden plaats hebbenden inwijdings-rid langs den nieuw voltooiden Rijnspoorweg van hier tot Arnhem.

HH. KK. HH. de Prinsen van Oranje, Alexander en Hendrik vertegenwoordigden Z. M. alzoo bij dezen rid en hebben zich te dien einde dezen morgen gevoegd bij het, aan het stations-gebouw, buiten de Weesperpoort, vergaderend gezelschap van burgerlijke en militaire overheden en andere aanzienlijke genoodigden.

De boven het stations- en omliggende gebouwen wapperende vlaggen verkondigden het daarzijn van den feestdag en ontzettend was de toevloed van aanschouwers die van alle zijden waren toegestroomd, om de aankomst der Vorstelijke personaadjen, bij welke zij gehoopt hadden, in de eerste plaats den Koning te zullen zien, en het vertrekken van den feesttrein bij te wonen.

De trein bestaande uit vijf diligences, en voorafgegaan door eenen weg-ontdekker, heeft zich op den gestelden tijd, tien ure, in beweging beginnen te stellen, en is weldra in volle vaart het oog der nastarenden ontgaan.

Men berekent dat de aankomst te Arnhem, omstreeks twaalf ure zal zijn; en dat de terugtogt tegen twee ure ondernomen zal worden.

TEN HALF VIJF URE. Zoo aanstonds komen de Prinsen van derzelver togt naar Arnhem op het paleis terug; bij de te huis rid is op de Reguliers-Breêstraat alhier een der achterste assen van derzelver rijtuig gebroken en zijn Hoogstdezelven daarop in de eerstvolgende koets van hun gevolg overgestapt.

De heenreis is afgelegd geworden in ruim twee uren tijds en de terugreis in iets minder; alles is zonder het minste oponthoud gegaan, maar onder weg heeft het ongeluk gewild, dat een voorbijgaande hond door een der stoomslepers gegrepen en zoodanig verbrijzeld is geworden, dat er als het ware niets van overig is.

De weddenschap om een oog.

(Vervolg en slot van onze vorige.)

Beata sidderde; een vlugtige blos overdekte haar gelaat, doch werd aanstonds door een doodelijk bleek vervangen, haar hoofd ... bleef trotsch opgerigt en zij zag den Generaal gramstoorig aan.

« Ik ken die," antwoordde zij met vastheid.

« En gij wendt er het oog niet af?"

« Waarom zou ik dat?"

« Waarom," herhaalde de Baron bevende van gramschap; « omdat zij door eene verraderes zijn geschreven, en die verraderes zijt gij."

« Een verrader," hernam zij koel, « een eerlooze verrader is hij, die een weêrloos meisje door eene huzaren-wacht dwingt, tegen haren wil hare hand te schenken."

« Gij bekent dus alles?" riep de Generaal knarsetandend. « Gij neemt niet eens de moeite u te verdedigen! Vreest gij dan niet, dat ik u verpletter? ... Weet gij dan niet, dat ik ze allen gelezen heb, die brieven, waarin gij uw afschuw van den ouden ... en uwe liefde voor den jongen schoonen man zoo onbezonnen te kennen geeft? .... Gij begrijpt dus niet, dat ik mij wreken moet? ...."

« Toch niet aan Don Perez?" riep het Spaansche meisje, door ... denkbeeld schier geheel ter neder geslagen.

« Ik had hem over de kling kunnen jagen," hernam de Generaal, « hij was in mijne magt; doch wij zijn geen sluipmoordenaars. Bovendien, mijne wraak moest duurzamer zijn. Ik liet hem dus hier komen; de kaarten lagen gereed, en ik dwong hem om te spelen; hij zette tegen mij ...."

« Zijn leven?" viel Beata hem angstig in de rede.

« Neen, zijn oog, en ik heb gewonnen. Zie maar."

Hij nam de lamp en trad snel naar Perez toe, die inmiddels weer tot bewustheid was gekomen. Beata, die haren geliefde nog niet gezien had, gaf een gil van verbazing, waar een tweede van ontzetting en afgrijzen op volgde.

« Dat is onverwacht, niet waar?" riep de Generaal met een duivelglimlach. « Gij ziet, ik heb Perez als vriend behandeld, ik heb een tweede ik van hem gemaakt."

Beata antwoordde niet, maar snelde naar Perez toe, dien zij met drift in hare armen sloot.

Bij dat tooneel nam het gelaat van den Baron eene geheel andere uitdrukking aan. Zijn zegevierende toon verstomde voor dien onbeschroomden hartstogt, die zelfs in zijne tegenwoordigheid zich in zijne volle kracht vertoonde. Diep gekrenkt trad hij onder de vreesselijkste verwenschingen tegen Beata, tegen Perez, tegen al wat Spanjaard heette, naar eene kast, en greep een paar pistolen. Ik vloog naar hem toe en weêrhield zijn arm.

« Laat mij begaan, Majoor!" riep hij buiten zich zelven van gramschap.

« Gij wilt toch geen bloedschuld op u laden?" sprak ik met nadruk.

« Ik schiet den ellendeling neder!" ging de Generaal voort, en zocht zich los te rukken.

« Bedenk," hernam ik, « dat hij u de verlangde genoegdoening heeft gegeven, en zich thans onder de bescherming van uwe krijgsmanseer bevindt."

« Nu, laat hem dan gaan!" stamelde de Baron, en liet zich, hoewel met weêrzin, de pistolen ontnemen. « Maar op staande voet; hij kan naar zijn oude spitsbroeders terugkeeren."

« Ik ga," mompelde Perez, voor wien Beata de deur reeds had geopend.

Er volgde eene lange pauze toen de Spanjaard zich had verwijderd. De toorn van den Generaal scheen eindelijk weer te zullen losbreken, en zich tot Beata te wenden. Deze zag hem bedaard met trotsche blikken aan. De Generaal wilde met gesloten vuist op de Senora afgaan, doch hij bedwong zich nog; hij scheen zelf voor het ontzettende van zijne gramschap terug te beven.

« Breng mij weg, Majoor," stamelde hij.

Ik bood hem den arm en leidde hem zoo snel mogelijk de trappen af naar buiten. Eerst toen hij in de open lucht kwam, was hij in staat de hevige beweging van zijn gemoed door woorden lucht te geven.

« Hebt gij gezien wat trotsche, vernederende blikken zij op mij wierp?" vroeg hij: ... « Zij veracht, zij haat mij. Zij wenscht mijnen dood; misschien gaat zij reeds swanger van een vreesselijk ontwerp."

« Hoe kunt gij dat denken, Generaal?"

lijksche leven wel zoo iets gebeuren, gebeuren, zelfs wanneer de *professor* het verkeerde en schadelijke der behandeling des armen lijders aantoont, en van andere middelen een' heilzamen uitslag voorspelt; door wie, door deskundigen? door mannen welke op de hoogte staan des *professors* verdiensten te schatten? door lieden welke hem in kennis en ondervinding voorbijstreven, of die zich ten minste met hem op eene lijn kunnen plaatsen? o, neen, lezer, door novices in de kunst, door beunhazen in de praktijk, door aristocratie, in zoo verre verblind, dat zij van hunne eigene onwetendheid onkundig zijn; door egoisten welke, door een veeljarig en opzettelijk verzuim, des armen lijders krachten hielpen verlammen en uitputten, en welker slofte en godvergeten handelingen, hem tot het uiterste bragten, waarin hij zich bevindt, zulk slag van lieden, die niet lang geleden de noodzakelijkheid eener kuur voorhuichelden, verguizen den *professor* en bejegenen hem met overmoed. Eenige in- stuiptrekking door te brengen dagen, een in doodsangst afloopend leven, strookt beter met hunne inzigten en bedoelingen, dan de allerminste schrede die tot herstel of beterschap leidt. Wat bekreunen deze schijnmenschen zich aan het handenwringen der gade, aan de tranen der weezen, aan het grievend leed der naastbestaanden, aan de ellende der vele afgesnedene betrekkingen, als de schikgodinnen hier, met een' enkelen knip, verbreken! Inmiddels kwijt de brave *professor* zich manmoedigheid van zijn pligt; een zeer beperkt getal zijner uitmuntendste en wetenschappelijke kunstgenooten staan hem bij; het oog op God, het verstand op de kunst en het gevoel voor den lijder; zóó is de *professor*, met zijne wakkere medestanders, voor God en natuurgebood verantwoordelijk. Al zulke dingen gebeuren nu en dan bij het ziekbed eens mensch, en...... soms bij een ziekbed van staat! — Mei. de Wed. D'Ancona ... 's Hage ... op eene ... wijze, *bestolen*! De Spartanen stelen in het gemeen en stalen in bijzonder; heden ten dage wordt in het algemeen gestolen en in het bijzonder gegeten. Als de Spartaansche *miris* ledig was, dan vastte het volk, en de *miris* stokte het geld van den maaltijd op; in constitutionele landen vervangt het regt van petitie het finantie-middel der Spartanen, en bij ieder ter griffie gedeponeerd rekest, heft het ministerie van finantie de vreugdekreet aan: « weder 62 1/2 ct. voor de *miris*!" — In Belgie zongen de vinken zoo verschrikkelijk lang, dat de menschen er ten laatste bij weenden. D. O'Connell staat op het punt, om met gensd'armes en veldwachters, naar zijne wolbank in het parlementshuis gebragt te worden. — Het matigheidsgenootschap te Dublin heeft dien wakkeren rekker der Iersche zaken op een banket onthaald, waarbij 600 sobrietisten tegenwoordig waren; men heeft zich matigheidshalve op wittebroodskoekjes en eijeren met gerstebier vergast en flksche toasten op alle rivieren der vijf bekende werelddeelen ingesteld. Van O'Connell gesproken: van moeder Eva tot de vrouw die thans den scepter over Engeland, Ierland en Schotland zwaait, bragt nimmer eene bill zoovele handen in beweging dan de bill van Maynooth. — Te Rotterdam werd, op de gewone wijze, de verjaardag van Prinses Marianne gevierd; op de gewone wijze wil zeggen: dat niemand ter wereld er notitie van heeft genomen. — Latour-Maubourg is overleden; item de heer v. d. Gronden te Groningen. — Anthonie Rethaan de Macare is tot den adelstand verheven, en de afstammelingen van Roeleman van Bijlandt, een naam waaraan de roemrijkste, vaderlandsche herinneringen (?) kleven, tot graven gehomologeerd. — De koning van Hanover zou bezig zijn een drank voor zijn hond te koken. — Thiers en Lamartine, de historieschrijver en de dichter, hebben te zamen een geducht krakeel gehad. — Do. Lindeman, te Smilde, heeft, even al een park, eene vrouw van de afgescheidene gemeente afgesneden. — In de Katholieke kerken te Rotterdam zou het lezen van den Wandelenden Jood verboden zijn; het schijnt dat de verlichting daar marche, marche maakt (!!) Binnen dezelfde stad zou in de lucht gestegen zijn den heer Kirsch; indien zekere omstandigheden deze reis niet hadden verhinderd!! *c'est soixante quatorze fois qu'il s'élève en descendant toujours*, zou Dumas zeggen. — Lucern had reeds 260,000 daalders op de rançoenen der krijgsgevangen uitgeborgd. — Minister Guizot zal bij het behandelen van het budget zijns departements weder bij de pinken zijn. — Leeuwarden en Keulen zijn met de bouw-manie en Koningin Victoria met de tarentula-steek geplaagd. — Voshol heeft twee jaar verlof bekomen; daarentegen werd den Amsterdamschen geldsnoeijers verzachting van straf geweigerd; men beweert, op desgedane Hirschilsche nasporingen, dat in de maan de wetten op geldsnoeijerij worden uitgevaardigd, lang voor dat de zakken gerande guldens f 25 opgeld doen. — De Pacha van Egypte zit a sec. — De gezamentlijke mogendheden zullen de schulden van Neef Carlos betalen. — Jonker Piet heeft zijn brein aan krentebollen gescherpt. — Faber van Riemsdijk heeft de daauw der constitutionaliteit geslagen, en Bleisje deed zich aan Pinksterkoeken te goed. — Dat rampzalige zwanentogtje te Yarmouth kostte niet minder dan 150 menschenlevens; wat zijn de menschen dwaas! — De spoorwegen zijn menschenvretende monsters; indien op hemelhooge bergen eens het wiel uit het spoor sloeg! ..... het is om er van te ijzen! — Bugeaud moet de opgestane Kabylen ter ruste leggen. — Brand te Pittsburg in Pensylvanien. — Pest te Jerusalem. — Strafttooneel te Romagna. — Jesuiten smaak te Lucern. — Veesterfte in Rusland. — Tombalo-loterij, en aftreding van den Min. van Bin. Zaken te 's Hage. — Sloman te Hamburg zal dit jaar niet rondom de wereld reizen. — De Chinezen zullen Christen worden en omgekeerd ...... de Chinezen bezitten een hof van eeredienst, wij slechts twee ministers, en staan dus bij de Chinezen ten achter.

Ingezonden Stukken.

De Joodsche Zedeprediker.

De Joodsche Zedeprediker, is meestendeels wat de titel betreft, eene volmaakte tegenstrijdigheid; hij predikt geene zeden, hij is meer zedebederver dan zedeprediker. Met betrekking tot het ambt, staat hij in eene nog mindere verhouding dan de ourang-outang tot den mensch. Geen goud zonder schuim, geene Joodsche gemeente zonder gevros, en zelden gevros zonder zedepredikers; dat ligt nu eenmaal zoo in de natuur der dingen. Zulke gevros (genootschappen) hebben dikwerf godsdienstige, nuttige en weldadige doeleinden; ofschoon vele derzelven, bij volmaakte kinderspellen en nonsens te vergelijken zijn. Men houdt iederen sabbath voorlezingen, die nimmer door den beschaafden stand, maar voortdurend en bepaaldelijk, door de mindere klassen, en bij uitzondering op den regel, ook door enkele personen, van den zoogenaamden burgerstand, worden bijgewoond. De rebbe, dusdanig wordt de zedeprediker getituleerd, neemt aan de tafel plaats, de genootschapsleden zetten zich zoo goed zij kunnen en gapen het orakel aan dat hun toespreekt. Nu verbeelde men zich in geene deele, dat eene Mozaische of andere zedeleer het onderwerp der redevoering uitmaakt, of dat onze MASSILLON zijne hoorderen, door de verklaring eener bijbeltekst, en de zedeleer welke hij tot toepassing aanbiedt, sticht of onderhoudt, niets van dat alles; in plaats van reine zedeleer, bepaalt de spreker zich tot eene soort van barbaarsche exegese, uit Hebreeuwsche boeken geput, welke, wanneer ze in ongewijde talen waren zamengesteld, reeds sedert eeuwen, naar de kommenijswinkel zouden hebben gewandeld. Na het opdreunen van het een of andere bijbelvers, meest altijd uit de afdeeling der Pentateuchus ontleent, welke dien dag in de Sijnagoge wordt voorgelezen, verdiept hij zich al dadelijk in eene taalkundige analyse, ofschoon de goede man, die noch lecture, noch opleiding of studie, en niets anders dan eene groote massa waanwijsheid en eigendunk heeft, in den letterlijken zin des woords, geene de minste notie van taal- of spraakkunst bezit, en bij geene mogelijkheid, tot het verbuigen eens naamwoords, of het vervoegen eens werkwoords in staat zoude zijn. Hem staan evenwel andere hulpbronnen ten dienst, dan dezulken waarvan de kanselwelsprekendheid gewoon is gebruik te maken, want hij spreekt niet tot het hart, maar wel tot het hoofd, en al hetgeen een ander auditorium zou walgen en vervelen, hebben gewoonte en wansmaak, in dat eens Joodschen zedepredikers, tot den orakelrang verheven. Neen lezer, de Joodsche zedeprediker roept zijnen hoorderen niet toe: jaagt de stiptste regtvaardigheid na! Onthoudt u van iedere ijdele zaak! Draag nimmer haat of wrok in uwen boezem! Rigt uwen naasten met geregtigheid! Bemin uwen naasten als u zelven! en meer dergelijke zuilen der Mozaische leer, die zulk eene rijke en overvloedige stof tot uitweiding aanbieden, maar hij slaat, zoo als ERASMUS zegt, een geheel anderen hoek in, hij begeeft zich op het veld der rabbijnsche uitlegkunde, in het rijk der sprookjes en vertellingen van moeder DE GANS; *hier* eindelijk bevindt hij zich in zijn element, en het auditorium zwemt in exegetisch genoegen. Men staat inderdaad verbaasd over de alomvattende oudheidskennis van onzen patriarch; geene traditie waarin hij oningewijd is, geene twijfel die hij niet oplost, geene tegenstrijdigheid of hij weet haar in het effen te zetten en de verborgenheden aller eeuwen en geslachten staan zijn onuitputbaar genie ten dienste. Hij verhaalt u geruchten uit de salons van wijlen Koning ABIMELECH, kwaadaardigen laster; wil men daaraan geloof hechten, dan zou de echtelijke afkomst ISAACS, eene der twijfelingen uit de tijden zijner moeder zijn gebleven, indien het Opperwezen er niet vaderlijk voor had gezorgd, dat de treffende gelijkenis van den tweeden met den eersten aartsvader zulk eene verregaande smaad, voor het oog aller tijdgenooten, had gelogenstraft, en den spotters dezer dagen had ontwapend. Hij verhaalt u dat ABRAHAM zijnen drie gasten op tongen met mostaard heeft onthaald. Hij bewijst zoo klaar en helder als de middagzon, dat de ezel van ABRAHAM een voorbeschikten tegenhanger van den ezel van BILEAM was. Hij weet dat PHARAO, even als NERO en CALLIGULA, de waanwijsheid genoeg bezat, zich goddelijke oppermagt toe te kennen, en dat het Egyptische volk hem zoo lang vergoodde en vereerde, tot dat de vorst zekere menschelijke dingen, *geheimelijk* aan de *nylstroom* verrigte, door welke ontdekking 's vorsten bedriegerij opengelegd en zijn overmoed werd gefnuikt. Hij doceert, dat niemand dan de satan de maker van het gouden kalf was; hij is volmaakt van de rede onderrigt, welke de raaf wederhield, het bevel van NOACH te volgen; hij weet wat de dieren, die zich in den ark bevonden hebben gedaan, en wat zij niet hebben gedaan. Dat de letters van het Hebreeuwsche alphabet, voor den Eeuwige, een krakeel aanhieven, wegens den voorrang om den eersten in den Pentateuch te zijn; dat de magt der Egyptische toovenaars zich tot geen kleiner voorwerp dan tot een gereten karrel uitstrekte; weshalve zij, bij *eene* der tien plagen, te kort schoot; dat TITUS VESPASIANUS, in een zeegevaar, den Eeuwige trotseerde, tot een wapenstrijd uitdaagde en dat hem, tot straf dezer verwatenheid, eene mug in den neus vloog, die den imperator levenslang plaagde en teisterde, welke mug na zijn dood, ter grootte van een duif, met stalen bek en stalen sporen, uit zijne hersenen kwam. Dat HABOCH, uit de geschiedenis van ESTHER, de profeet ELIAS was, dat ELIFAS de zoon ESAUS, zijn oom JACOB op weg plunderde, toen hij voor 's broeders toorn beducht, de wijk naar LABAN nam; dat de levensjaren van ADAM aanvankelijk op 1000 waren bepaald, en de Voorzienigheid dezelve, bij nader inzien, met 70, ten behoeve van Koning DAVID verkortte, welke vorst dan ook dien leeftijd heeft bereikt en wat niet al meer!! Alle deze dingen betreffen slechts het ondermaansche, de aarde; maar ook in den hemel is hij burger, en de gansche hemelsche huishouding bezit geen beter ingewijde dan onzen rebbe. Hij beschrijft de gesteldheid van het hemelsch geregtshof, waarvan onze lieve Heer de voorzitter, en de duivel het openbaar ministerie, goede en kwade engelen de menschlievende en menschhatende raadsleden zijn. Hij kent de bezigheden van het Opperwezen en hare verdeeling bij het uur. In het kort, hij is hemel- en wereldburger, en de woorden rollen als kokend water van zijne lippen. Maar er is nog iets anders waardoor hij schittert en blinkt, de rekenkunde. De rebbe bewijst dat *waarheid* juist daarom *waarheid* is, dewijl de drie letters, waaruit het Hebreeuwsche woord *Emeth* is zamengesteld, het getal 9 uitmaken; dat BILEAM even zoo veel in getalle heeft als HAMAN en VASTE even zooveel als JESEBEL. Gelukkig de leden, en daar zijn er veel die zulks overkomt, welke gedurende de oratie van onzen rebbe in slaap vallen en die niet zelden door hun snorken, het genoegen hunner buren hinderlijk zijn, maar ongelukkig de anderen, die, van kinds af aan, op deze wijze het geestdoodend gif van het godsdienstige bijgeloof inzogen. Zulk een zedeprediker is onwetend, en dus ter goeder trouw, of beter wetend en jesuitiek, een geducht werktuig tot het bevorderen van volksbederf en een getrouwe handlanger van het ijzeren rabbinismus. Hij is een kleine vos die den wijngaard des heeren bederft. De domme menigte stelt veel prijs in dergelijke bijeenkomsten, dewijl zij niet op de hoogte staat om het schadelijke en ongodsdienstige derzelve te beseffen, en de hoofden der gemeenten, benevens de voorstanders van het godsdienstig onderwijs, willen en kunnen soms dezen kanker noch uitroeijen of te keer gaan, want de haat en vervolging, oneenigheden en scheuringen die hun niet ten onregt bedreigen, schrikken te veel af om het kwaad bij den wortel aan te tasten en den afgod te bestoken tot ... ken de heilige wierook van het domme en fanatieke volk sedert eeuwen opstijgt.

ALLERLEI.

ZIELVERKOOPERIJ.

Dat Pr. FISCHER in Tubingen, wegens zijne inleiding voor 2 jaren van zijn ambt gesuspendeerd, weet ieder. Maar dat zijne philosophie in de opinie der Swaben voor een duivelsleer aangezien wordt, zal ... bekend niet zijn. Uit Stuttgart wordt dessaangaande volgende verhaald: kortelings kwamen twee boerenvrouwen bij FISCHER; zij hadden gehoord, dat hij ieder, welk... derhalven, zich in den bittersten ligchamelijken nood vindende, boden hiermede hunne zielen voor f 3... stuk aan.

Advertentiën.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 21. Mei. Sedert den 17. dezer zijn ter reede gekomen.

Voor Antwerpen bestemd:

Mathilda, M. Michaelsen, New-Castle, stukgoed; Therese, ... Tampke, Vellerup, Swantifeld, J. Zornan, Union, R. Sch..., beide Straalsund, alle garst; Elisabeth, B. G. Gerritsma, ...kou, tarwe; Proben, J. Johansen, Koskilde, de jonge Jacob, ... Rummers, Stokton, beide haver; Essaij, J. Sakeal, Providence, W. Pillage, beide, ...; Andrew Wilson, C. W...son, Londen, stukgoed; de Venus, F. Cassens, Nakskou, ...; Mercator, H. van Coppenoll, Fernambuco, huiden en suiker.

TE VLISSINGEN, BIJ A. W. VAN BIEREN.